

ראיון מיוחד של **הינדלס** הזה עם **מנהי**

ענייני בנות

עמרם בלוי

ישן: "ציונים אנחנו מכנים מי שהם כופרים, כורקי-עול. לא יודקא מי שעולה לארץ. כמו שפעם אמרו צדוקים. כלומר מינים, כופרים. נכון שהיו ממקור תלמידי צדוק, אבל זה הפך כינוי כזה. ציונים — אנחנו מתכוונים לאלה שפונים עורף לתורה."

— אבל לא לתנועה הציונית בתור ש' כזאת?

"בכלל זה, גם לתנועה הציונית."

— רב עמרם, ייתכן שלגביך המפלגות הדתיות בטלות ומבוטלות. אבל לגביהן — אתם גורם חשוב מאד. כי אתם מכריחים אותן להוכיח כל הזמן שהן לוחמות גדולות למען הדת — וזה יוצר כפייה דתית ותגובה נגדית, אנטי-דתית.

"שמעתי באמת שיש ליגה כזאת, ושמצריי זים שהם אנטי-כפייה-דתית. אבל אני רואה שום כפייה-דתית. הוא מביט סביבו, כאילו מחפש את היצור המוזר הזה. לא, הכפייה איננה בחדרון העני, או בחדר הסמוך, בו יושבת צעירה ליד מכונת-תפירה ואינה מרימה את ראשה. בית של עני מרוד, ש' אינו מראה על דאגה לחיי העולם הזה. ליד השולחן הרעוע, המשמש לארוחות ולכתיבה ולימוד, חופשי עמרם בלוי להגות בענייני דת ומדינה. וזה, כנראה, נותן לו סיפוק רב. שכן עניו אינו מאבדות אף לרגע את הזיק המבורח והמפוקח. ובכך, כפייה-דתית?"

"אני לא רואה שום כפייה-דתית, ש' השלטון יכפה על יהודים לקיים את הדת, ש'כניסו לבית הסוהר אחד שמעשן בשבת. אבל זה כן ראיתי: שאם אחד נוסע בשבת במכונית ואחד צועק לו — זה שנסע אמרו לו חתן יפה, וזה שצעק הכניסו למאסר."

— אבל קיים חוק המתיר רק נשואים דתיים, למשל.

"גם, לולא חוק זה היו כבר גויים שלמיסו. הממשלה עושה זאת לא מתוך אהבת התורה, אלא מפני שהאוכלוסיה 90% בעד זה. זאת דמוקראטיה."

— בכל זאת כפייה.

שבת. האם זו מלחמה קטנה על חטרה קטנה ומוגדרת, או חלק מהתקפה כללית של הדת?

"זוהי מלחמה של הציבור החרדי הגר בשכונה הזאת. הוא ראה שעושים פה שוק של חילול שבת, וזה הוציא אותו מן ה' קיפאון."

— האם המונח "ציבור חרדי" כולל גם את הציבור הדתי הרחב, את המפלגות ה' דתיות?

"המפלגות הדתיות?" ברק שובב מבזיק בעינים הכחולות-בהירות. ברור לגמרי ש' לעמרם בלוי יש מה להגיד על המפלגות הדתיות. "המפלגות הדתיות? הה! בטלים ומבוטלים!" הוא מחייך חיוך רחב. אמר את שלו, וגם התאפק. "הם בטלים בששים בתוך ההנהגה החופשית!"

— ודוקא הציבור החופשי מרגיש, כי מפלגות אלה נרמו להנהגת כפייה-דתית במדינה...

"מטבח כשר באוניה, זה כפייה-דתית? אנחנו חושבים על דברים אחרים: גיוס בנות, בריכת-השחיה המעורבת. בדברים ה' אלה לא יכלו המפלגות הדתיות לפעול."

— מפני שהם אנוסים? "מפני שהם בטלים ומבוטלים. בטלים ומבוטלים. יושבים בין 120 חברים. איזה ערך יש להם?"

— ואם היו רוב בכנסת? "אפשר שהיה להם ערך. אבל זה לא בטוח. לא בטוח בכלל."

— למה? "אספר לך משהו. בחוק-לארץ היו החרדים קוראים לחופשים גרמנים. אמרו איפה שיש אסיפה של דתיים וגרמנים יחד — הגרמנים תמיד מנצחים. אפילו שהגרמנים היו מיעוט. למה שבכל יהודי יש גם חתיכת גרמני. כך גם עם המפלגות הדתיות."

— אולי אתה מסתייג מהן מפני שהן ציוניות?

הוא נטל עט כדורי פארקר מעל בלוך מיכתבים, החל מציייר עיגולים גדולים ב' אויר. כמו מורה המסביר באורך-רוח שיצור

אחת לפני החתונה, או פעם היה חתן ביישן. אמרו לו שהוא צריך לדבר עם הכלה, נו, מה צריכים לדבר? אמרו לו צריך לדבר על עניין פרטי, עניין משפחתי ועניין מדיני. על נושאים אלה צריך לדבר, נו, הם נפגשו. הבחור צריך לדבר. או הוא שואל: את אוהבת עוגות? היא אומרת: לא. ובוזה הוא גמר פרק ראשון. הוא שואל: יש לך אח? היא עונה: לא. בזה נגמר פרק שני. נשאר הנושא השלישי, המדיני. הוא שואל: אם היה לך אח — היית אוהבת עוגות? "אותו דבר עם השאלה שלך: אם היו מביאים לי את העצומה — האם הייתי חותם? שיביאו קודם!"

הפנים זוהרות מהנאה. "אתה בטח לא תפרסם את זאת." על כל פנים, הצהרת הרב שיינברגר עשתה רעש... "אני לא אוהב לעשות רעש. אם אנחנו עושים מעשה — עושים! אבל רק רעש להקים? אני לא סובל את זה."

★ ★ ★
בטלים ומבוטלים!
— רב עמרם, נחזור אולי למלחמת ה'

מנהיג נטוריקריתא. מפקד הקוזא-קים של הקרוש-ברוך-הוא. ראש הקני אים. מלך מאה-שערים. פעם היה גינגי לוחט — כיום שולט הצבע האפור בזקנו ובפיאותיו החלקות. אבל רוחו של עמרם בלוי לוחט עדיין. זהו האיש שאינו מכיר במדינת ישראל, ואשר מדי שבת, בשבועות האחרונים, צעד עם חסידיו לעבר שער מנדלבאום, כדי לצעוק: "שאבעס! שאבעס!"

השאלה האקטואלית היא הודעת ש'החוק של נטוריקריתא, הרב ישעיהו שיינברגר, שיאסוף 10 אלפים חתימות על עצומה, שתפנה למלך ירדן, כדי שהוא ימנע את מעבר-הגבול ישראל מתירה בשבתות.

— מה דעתך על העצומה הזאת, רב עמרם?
"אפשר שהרב שיינברגר רוצה לשלוח מכתב כזה לחוסיין. אבל עיד לא דובר בזה אצלנו."
— נניח שברגע זה היו באים המחתימים, ופונים אליך שתחתום על העצומה — האם היית חותם?
הפנים הסמוקות מתבקעות בצחוק גדול. "רוצה שאספר לך סיפור? אצלנו כשמשד' כים בחור ובחורה, מפגשים אותם פעם

מול מישמרות נטוריקריתא. שעה שהקהל חיכה להתפרצות דתית, החל אחד הצופים זועק "שאבסו שאבסו" רץ לעבר בתי-אונגאר, כשהוא הולך ומשיל את בגדיו. אולם שוטרי מישמר-הגבול עצרו בעדו.

גילוי עריות

"שאבס! שאבס!" צועקים האברכים מביי-אונגאר, לעבר אוטו-בוט המוביל תיירים דרך שכונתם. חרדים העומ' דים על המרפסות מוסיפים את קריאותיהם, שעה ששוטר מהמר למקום, למנוע תקרית.